

Inspraakmoment financieel versterken basiswerk sociaal middenveld

Samenvatting

8 mei 2021

Entiteit

Dienst Lokaal Sociaal Beleid

Contactpersoon

Liselot Simillion, Trees De Bruycker

Inspraakmoment

Op 7 en 8 mei gingen vertegenwoordigers van diverse Gentse organisaties met elkaar in debat over hoe de extra middelen (750.000 euro) om het basiswerk te versterken het best besteed kunnen worden. In kleine groepjes werd aan digitale gesprekstafels een advies geformuleerd voor schepenen Astrid De Bruycker en Rudy Coddens.

Op vrijdag vonden vijf gesprekstafels plaats (tafels: T1,T2,T3,T4,T5) en op zaterdag nog eens drie (T7,T8 en T10). Daarnaast konden organisaties die niet aanwezig konden zijn schriftelijk feedback bezorgen (S).

Hieronder geven we een overzicht van de verschillende prioriteiten die naar voor geschoven werden om het sociaal middenveld te versterken. Stad Gent kreeg er ook een paar tips om zich beter te organiseren en we pikten een aantal zeer concrete ideeën op, deze krijgen ook een plaats in dit verslag.

De deelnemers gaven aan dat het bepalen van prioriteiten in de noden en beleidsvoorstellen geen eenvoudige oefening was. In de discussie kwam men soms tot andere prioriteiten dan waar men in eerste instantie aan dacht. Men legde ook heel vaak linken tussen verschillende noden en beleidsopties die op tafel lagen.

Sociaal isolement tegengaan met ontmoetingsplekken en outreachende aanpak

De meest genoemde prioriteit was **Sociaal isolement en netwerken (T2, T3, T4, T7, T8, T10)**. Men vraagt hier een gezamenlijke aanpak, waarbij elke organisatie inspanningen doet om eenzaamheid te bestrijden.

Men heeft nood aan ontmoetingsplekken met sfeer waar mensen zich thuis voelen, plekken waar men gewoon kan 'zijn', met een positievere, uitnodigende werking. Dit heeft grote impact op het mentaal welzijn.

Er is nood aan een meer *outreachende* aanpak op maat. Er is ruimte en tijd nodig om de rol van bruggebouwer op te nemen, voor omkadering om te kunnen zorgen voor een

voldoende divers aanbod aan ontmoetingsmogelijkheden, met aandacht voor taaldrempels en het garanderen van een warm welkom.

Er moet ruimte zijn voor vernieuwing en samenwerking. Heel veel aanbod zit verpakt in digitale kanalen (bekendmaking, inschrijven,...), dus is het belangrijk in te zetten op digitale vaardigheden. Ook wordt er bij voorkeur op voldoende kleine schaal gewerkt: iedereen moet een aanbod dicht in de buurt kunnen vinden.

Ouderen, kwetsbare gezinnen en jongeren zijn hierbij prioriteiten, zeker in coronatijden waar we zien dat mensen volledig geïsoleerd leven. Er zijn weinig netwerken over generaties heen. Men kan de plaatsen waar mensen al komen versterken: materiële hulp kan een ommezwai maken naar ontmoetingsplek. Men kan de flatwachers versterken, de stadswachten meer inzetten op contact met burgers en het aanbod nog beter bekend maken. Daarnaast kan een flexibilere toepassing van de inname openbaar domein nieuwe kansen geven, net als een *single point of contact* voor organisaties die iets willen doen. Eten en drinken brengt mensen samen.

De focus op sociaal isolement en netwerken werd in de gesprekstafels gelinkt aan de **Nood aan plaatsen zinvolle dagbesteding (T8, T10)**. Er is nood aan plaatsen waar jongeren gewoon naartoe kunnen komen, een plek die warm en veilig is. Het bestaande aanbod is sterk ontoereikend. Er werd ook voorgesteld om nog meer te gaan samenwerken met ander jeugdwerk-aanbieders om een groter gratis of betaalbaar vrijetijdsaanbod te creëren.

Daarnaast werd ook een link gelegd met **Mentaal welzijn (T10)**. Zeker voor anderstaligen is psychologische zorg quasi onbereikbaar. Hier kan eerste psychologische hulp - ingebed op laagdrempelige plekken - de deur openen. Men verwijst ook naar het nog beter bekend maken van de goede voorbeelden, o.a. de mogelijkheden van de lokale dienstencentra. Dit is onvoldoende gekend bij nieuwkomers, het is ook niet duidelijk dat dit openstaat voor alle leeftijden.

Sociale rechten: nood aan laagdrempelige contactpunten

Een tweede prioriteit dit op heel wat tafels aan bod kwam was **Drempels naar sociale rechten (T3, T4, T5, T7, T8, T10)**. Sociale rechten moeten maximaal proactief en automatisch worden toegekend.

Maar daarnaast is er ook veel nood aan info en begeleiding. Er is erkenning, ondersteuning en meer middelen nodig voor het middenveld om hierin een rol op te nemen. Er is nood aan meer basiswerkers die warm onthaal en brugfunctie kunnen opnemen, maar zich ook kunnen verdiepen. Vertrouwen opbouwen vraagt tijd. Er moet meer ingezet worden op laagdrempelige en persoonlijke contactpunten. Ook hier opnieuw een link met ontmoeting en het connecteren van wijkgerichte en stadsbrede werkingen. Kan men bijvoorbeeld samenwerken met de mobiele dienstencentra? Zo zou een ouder bijvoorbeeld ter plaatse bij de hobby van zijn of haar kind informatie kunnen krijgen over de UITpas en die kunnen kopen. Er is vraag naar één aanspreekpunt en ruim(ere) openingsuren.

Armoede: meer dan een verhaal over centen

Armoede gaat over meer dan centen, er is veel verdoken armoede. Men moet meer los van doelgroepen denken. Nieuwe mensen (in armoede, in de stad) hebben schroom. Het blijft belangrijk om hulp bespreekbaar te maken. Het middenveld heeft niet altijd de kennis over hoe dingen in elkaar zitten. Dat is tijdsintensief en er zit een limiet op doorverwijzen. De stad leunt te sterk op sleutelfiguren. Taal is een belangrijk aandachtspunt. En er is ook meer visuele communicatie nodig en aandacht voor de digitale kloof.

Zelfredzaamheid verhogen en vraaggericht werken

Belangrijk is te werken aan het verhogen van de zelfredzaamheid en het versterken van de mensen. Op twee tafels formuleerde men een voorstel rond empowerment en krachtgericht werken:

- **Empowerment: organisaties ondersteunen die krachtgericht werken (T1)**
- **Empoweren van en stem geven aan Gentenaars (T7).**

Hier kwamen dezelfde elementen naar boven: het is belangrijk om kleinschalig en vraaggericht te kunnen werken, over doelgroepen heen, waarbij men een duidelijk aanspreekpunt heeft. Er is nood aan een betere kennis over het sociale veld. Het *empoweren* zit verweven in basiswerkingen en organisaties die werken rond noodhulp. Zij zorgen ervoor dat Gentenaars in een kwetsbare situatie meer vertrouwen krijgen en (opnieuw) deelnemen aan de samenleving. Buddywerking kan hier een model zijn. Ook hier moet ruimte zijn voor ontmoeting. Als men keuzes moet maken, is het belangrijk om te kijken naar groepen die nieuw of nieuw kwetsbaar zijn, hier kan men de grootste impact hebben om structurele en langdurige problemen te voorkomen.

Nog meer linken met 'drempels naar sociale rechten' en 'empowerment'

Het versterken van een **(juridisch) pré-onthaal voor nieuwkomers (T7)** past helemaal in het verhaal van drempels naar sociale rechten. Een expert die ter plekke vrijwilligers ondersteunt in de complexe materie van nieuwkomers kan een groot verschil maken. Daarnaast legde men in de gesprekken een sterke link tussen het verhaal van de sociale rechten en het empoweren met een aantal andere knelpunten. Een eerste was de **Ondersteuning en ontmoeting kwetsbare gezinnen (T3, T5, T8)**. Hier gaf men aan dat werken op vindplaatsen belangrijk is. Voedselsteun kan de start zijn voor een bredere ondersteuning, er zijn veel financiële en materiële noden bij kwetsbare gezinnen. Ondersteuning van ouders en jongeren vraagt een integrale aanpak, met aandacht voor het wegwerken van het schaamtegevoel en voor de gezinscontext. Hulpverlening moet beter bekend zijn, er moet een aanspreekpunt bij de stad zijn waar vrijwilligers terecht kunnen voor info en vorming over en linken met hulpverlening. De hulpverlening moet meer naar de ruimere context kijken dan vanuit het individu te vertrekken. Men vraagt om samen aan de kar te trekken naar hogere overheden en de aanpak van de wachtlijsten. Er is meer aandacht nodig voor vroegdetectie.

Vrije tijd kan ook een goede ingangspoort zijn. Het **Aanbod vrije tijd kwetsbare gezinnen (T10)** kan dan ook beter en breder, o.a. door het uitbreiden van het aanbod van de UiTPAS.

Alle initiatieven moeten oog hebben voor kwetsbare burgers, er is hiervoor meer ondersteuning en vorming nodig van de vrijwilligers. Er is ook meer infrastructuur nodig voor dit aanbod.

Daarnaast werd materiële hulp ook al een aantal keer benoemd hierboven. **Versterken (vrijwilligers)organisaties materiële noodhulp/voedselondersteuning (T7,S)** is nodig. Er is nood aan verduurzaming en erkenning door de stad, het versterken door extra middelen, partnerschappen en het tegengaan van versnippering in dit veld. Men moet meer luisteren naar de vrijwilligers in deze werkingen, zij hebben veel expertise. Er werd ook een link gelegd met **Aanbod uitgestelde maaltijden voor daklozen(S)**, waar een groter aanbod en meer interactie met de doelgroep wenselijk is, en met **Diversiteit verbreden in en ruimte voor mensen in armoede (T3)**.

Ook de focus op **Toegankelijke informatie/dienstverlening voor personen met een beperking (T10)** heeft linken, maar legt toch specifieke aandachtspunten op tafel. Men gaf aan dat dit een prioriteit moet zijn voor alle doelgroepen, dus niet alleen voor mensen met een beperking. Men stelt voor om te werken met ambassadeurs per wijk/buurt die kunnen instaan voor *train-de-trainer* vormingen (netwerkorganisaties, doelgroeporganisaties) om de stedelijke dienstverlening toegankelijker te maken en mensen wegwijzen. Zo krijgt men sneller toegang tot het sociaal netwerk en informatie. Ook hier vraagt men aandacht voor de digitale kloof en digitale vaardigheden en pleit men voor een grotere bekendmaking van Gentinfo.

Tot slot legt men bij het hele verhaal rond sociale rechten en empoweren ook de link met **Mensen in armoede en met migratiegrond voldoende hun stem laten horen in inspraaktrajecten (T2, T4, T8,S)**. Men dient de stem van kwetsbare Gentenaars altijd mee te nemen, ook al zijn basisbehoeften nog niet vervuld. Er zijn middelen nodig voor organisaties om dit te organiseren en faciliteren. Men moet sterker inzetten op wat er al is, waar mensen al zijn, elkaar al ontmoeten, waar vertrouwenspersonen zijn, maar zorgen dat daar middelen en ruimte is om die rol op te nemen. Men stelt vast dat een grote groep Gentenaars niet gehoord worden in inspraakmomenten, mensen met migratieachtergrond moet men veel vroeger betrekken in het verhaal. De stad doet te weinig inspanningen om iedereen te betrekken bij inspraaktrajecten, en moet investeren in mensen en organisaties om verschillende groepen te bereiken.

Woonproblematiek bij jongeren vergt specifieke aanpak

Ook **Begeleide woonoplossingen, o.a. voor jongeren (T5,T7, T8)** kwam op meerdere tafels aan bod. Wonen is een basisvoorwaarde om menswaardig te leven. Veel andere zaken geraken niet in orde zolang deze niet gerealiseerd is. Hierop inzetten is preventief en toch is huisvesting op dit moment een groot probleem.

Wonen vraagt een categoriale aanpak. Men ziet dat de dakloosheid bij jongeren stijgt, er is nood aan een specifieke aanpak voor deze groep. De overgang van jeugdhulp naar volwassen hulpverlening is moeilijk. Men verwijst naar het Project Leenhof dat goede resultaten boekt voor ouderen, misschien kan zoiets ook voor jongeren. Het aanbod moet verhogen. Er is nood aan ondersteuning voor kleine impactvolle projecten voor specifieke

doelgroepen, ruimte voor experiment in convenanten, ondersteuning bij verhuis en begeleiding van jeugdzorgverlaters. Jeugdorganisaties hebben een belangrijke rol in de stap naar huisvesting, maar hebben nood aan meer ondersteuning om die rol op te kunnen nemen. Huisvesting realiseren is vaak een administratief doolhof. Men dient ook de draagkracht van vrijwilligers en buurten te bewaken.

Samen sterk in de wijken

Een volgende prioriteit die op verschillende tafels aan bod kwam was die van **Organisaties die bruggen bouwen tussen verschillende groepen/gemeenschappen (T2, T3, T4,S)** en in dezelfde lijn, maar anders geformuleerd: **Samenwerkingsverbanden en initiatieven die connecties faciliteren tussen verschillende individuen/groepen/gemeenschappen (T1)**. Hierbij dacht men er aan om eerder het gezamenlijke project dan de organisaties te subsidiëren.

Hierbij vraagt men om veel meer over de muurtjes te kijken. Er zijn veel initiatieven in onze stad, maar die zijn sterk verkokerd. Iedereen richt zicht op zijn eigen achterban, terwijl er meer in functie van noden in een wijk kan samengewerkt worden. Niet iedereen heeft de vaardigheden en kennis om met diverse doelgroepen om te gaan, er is nood aan ondersteuning. Er zijn nog mooie opportuniteiten tot samenwerking bij organisaties die nu al een gebouw delen.

Hieraan gelinkt werd ook **Meer ruimte nodig voor burgerinitiatieven om stedelijke uitdagingen aan te pakken (T5)** naar voorgeschoven. Hierbij vindt men het belangrijk dat er duurzame initiatieven kunnen ontstaan, die met een open blik opereren, maar ook elkaar versterken en samen naar oplossingen zoeken. Burgerinitiatieven moeten tegelijkertijd alle burgers aanspreken.

Een andere link legt men naar **Organisaties die discriminatie bestrijden (S)**, waar men pleit om meer campagnes op te zetten naar een breder netwerk en organisaties veel meer te laten samenwerken om discriminatie aan te pakken. Ook **positieve beeldvorming (S)** werd naar voor geschoven. Hierbij vraagt men om meer te vertrekken vanuit de inzichten van de doelgroep en meer actiegericht aan de slag te gaan.

Iedereen anders, allemaal Gent

Er werd ook ingegaan op het feit dat de **Stadsinformatie niet voor alle Gentenaars toegankelijk (T3, T4)** is. Taal is hier een belangrijk item en er wordt ook te weinig relevante informatie gedeeld naar gemeenschappen met een migratieachtergrond. Men vindt dat hier meer buiten de lijntjes mag gekleurd worden. De stad heeft zelf geen divers personeelsbestand en daardoor weinig voeling. Er wordt zeer veel digitaal gecommuniceerd, wat te hoogdrempelig is. Er is meer nood aan menselijk contact om goed te informeren. Men gaat te vaak uit van gratis dienstverlening van sleutelfiguren. Er is nood aan training van professionals. De papieren versie van de sociale kaart was handig. Men raadt ook aan om veel meer met beelden te werken, bv video met eenvoudige uitleg zijn zeer handig.

Er wordt een link gelegd met **organisaties ondersteunen in taalbeleid en taalpromotie (T5)**. Taal is de basis voor verbinding. Er is nood aan veel meer laagdrempelige initiatieven en infrastructuur voor deze initiatieven.

De **Inclusieve samenleving als vanzelfsprekendheid (T1)** realiseren zal extra middelen vragen. Men zal organisaties moeten ondersteunen en begeleiden in het zich open stellen naar andere doelgroepen, o.a. naar mensen met een beperking. In hun belang moet men ook verder werk maken van begeleiding en ondersteuning van handelaars en horeca.

Zorgdragers

Als laatste prioriteit werd de **Ondersteuning van mantelzorgers (T3,T8)** naar voor geschoven. Mensen die die rol opnemen, identificeren zichzelf niet altijd zo. Daarom stelt men voor om – op Vlaams niveau - de term ‘zorgdrager’ te gaan gebruiken. Vaak zijn zij door de zorgtaken die ze opnemen geïsoleerd en kennen ze de beschikbare hulpmiddelen niet. Er kunnen nog extra inspanningen gebeuren naar deze groep via communicatie- en sensibiliseringsacties.

Concrete losse ideeën

Een aantal heel concrete ideeën werden ingebracht op de verschillende tafels:

- In plaats van een subsidieoproep zou men een denkdag over concrete uitdagingen kunnen organiseren. Een beetje zoals deze gesprekstafels: een oproep om samen na te denken en te bepalen hoe middelen ingezet worden.
- Men zou het mogelijk kunnen maken of stimuleren dat men als organisatie personeelsleden deelt of dat er budget wordt voorzien om tijdelijk in een andere organisatie te gaan werken.
- Een masterplan tegen eenzaamheid (cfr mobiliteitsplan)
- Het oprichten van een Welzijnsraad
- Aanbieden van opleidingscheques voor workshops en opleidingen voor organisaties en vrijwilligers, bijvoorbeeld bij het vrijwilligerspunt.
- Een sociaal wijkbudget, waarbij partners in de wijk samen beslissen op welke knelpunten in de wijk duurzaam wordt ingezet.
- Aanpassen/uitbreiden van het systeem van huurpremies
- Aanbod UiTPAS verder uitbouwen
- Flatwachters in sociale hoogbouw versterken.
- Storytelling als krachtige en waardevolle techniek

Suggesties voor een betere stadsorganisatie en samenwerking

Tot slot deed men enkele concrete suggesties naar hoe de samenwerking tussen stad en middenveld nog beter kan of hoe de stad zichzelf kan organiseren:

- Ondersteuning vanuit de stad gebeurt niet enkel via rechtstreekse financiering van organisaties, maar ook via coaching, vorming, administratieve 'ontzorging', tijd en ruimte (ook fysiek).
- Projectsubsidies werken concurrentie in de hand. Stad Gent moet co-creatie en samenwerking meer stimuleren en zorgen dat er witruimte in de convenanten zit om dit te doen. Die witruimte kan ook zorgen dat er plaats en tijd is voor experiment. Bv 30% van het budget in een convenant niet op voorhand oormerken, maar inzetbaar maken op concrete actuele noden.
- Aanpassing van bestaande subsidiereglement voor sport en cultuur naar ontmoeting (aanpassing van het huidige puntensysteem).
- Inzetten op co-creatie tussen stadsdiensten en niet langer knelpunten of uitdagingen per dienst aanpakken.
- Systemen (zoals subsidies) moeten eenvoudiger en toegankelijker worden.
- Wijkbudget moet eenvoudiger, middenklasse verhaal.
- Er is nood aan een duidelijk overzicht van de stedelijke overlegplatformen rond sociaal lokaal beleid.

Conclusie

Het inspraakmoment rond het financieel versterken bracht een aantal hoofdlijnen naar voor. Een aantal thema's werd duidelijk sterk naar voor geschoven en kwam op drie of meer tafels aan bod:

- Sociaal isolement en netwerken
- Drempels naar sociale rechten
- Ondersteuning en ontmoeting kwetsbare gezinnen
- Mensen in armoede en met migratieachtergrond voldoende hun stem laten horen in inspraaktrajecten
- Begeleide woonoplossingen voor o.a. jongeren
- Organisaties die bruggen bouwen tussen verschillende groepen/gemeenschappen

Maar daarnaast merkten we een aantal aandachtspunten bij alle gesprekstafels. Drempels rond taal kwam bij elk groepje en bij diverse thema's aan bod. Ook meer aandacht voor mensen met een migratieachtergrond werd vaak genoemd. Jongeren en kwetsbare gezinnen kwamen als prioritaire doelgroepen bovendrijven.

Er is de duidelijke vraag om met een meer integrale blik naar organisaties te kijken. Aan heel wat gesprektafels werden verschillende thema's aan elkaar gelinkt met een vraag voor meer aandacht voor de al aanwezige vindplaatsen, zoals o.a. materiële hulpverlening. Ook wordt gevraagd naar meer stimulans tot samenwerking en het bouwen van bruggen tussen organisaties.